

Życiorys bł. Anieli Salawy

Błogosławiona Aniela Salawa swoją ziemską wędrówkę rozpoczęła 9 września 1881 r. Przyszła na świat w Sieprawiu - podkrakowskiej wsi. Jej ojciec, Bartłomiej Salawa, był kowalem, a matka, Ewa, z domu Bochenek, zajmowała się domem i wychowywaniem dzieci. Rodzina Anielki była duża, miała ona jedenaścioro rodzeństwa. Dwójka dzieci, Jan i Franciszek, pochodziła z pierwszego małżeństwa Bartłomieja. Już cztery dni po narodzeniu, 13 września, Aniela została ochrzczona w pobliskim kościele pw. św. Michała Archanioła. Sakramentu udzielił jej ówczesny proboszcz, ks. Wojciech Kopiński. Jej rodzicami chrzestnymi byli Paweł Ficek i Wiktoria Salawa⁷⁶.

⁷⁶ Metryka urodzenia i chrztu Anieli Salawy, [w:] *Zbiór źródeł do poznania życia i cnót błogosławionej Anieli Salawy*, oprac. J. Bar, Kraków 1991, s. 6-7.

Rodzina Anieli żyła skromnie, utrzymywała się z pracy na roli - posiadała sześciomorgowe pole - oraz z kowalstwa. Pomimo rozlicznych prac, jakie w ciągu dnia wykonywali rodzice, potrafili odnaleźć czas na modlitwę, wspólne rozważanie słowa Bożego i czytanie ksiązek. W ich biblioteczkę można było znaleźć wiele wspaniałych pozycji. Po zakończonej lekturze dzieci zadawały pytania dotyczące przeczytanych treści. Aniela zawsze miała ich bardzo dużo.

Była ciekawa otaczającej ją rzeczywistości, pragnęła się uczyć, jednak w pobliskiej szkole odebrała tylko elementarne wykształcenie. Ukończyła dwie klasy szkoły podstawowej. Nauczyła się pisać i czytać. Do siódmego roku życia była dzieckiem bardzo wrażliwym, a nawet nerwowym, jednak z upływem lat stała się opanowana, spokojna. Już w dzieciństwie pokochała modlitwę, bardzo często można było spotkać ją z różańcem przed domem czy w pobliskim kościele. Wraz z rodziną

co niedzielę chodziła na Mszę św. i nieszpory, codziennie rano śpiewała pobożne pieśni i wspólnie z domownikami odmawiała modlitwę poranną i wieczorną. Do komunii przygotowała ją mama. Wówczas nie było praktyki wspólnego przygotowania dzieci do tego sakramentu, obowiązek ten spoczywał na babciach lub mamach. Aniela po raz pierwszy przyjęła Pana Jezusa do swojego serca ok. 1893 r.⁷⁷

Druga połowa XIX w. w Galicji, na terenie której mieszkała, naznaczona była szerzącą się biedą i chorobami zakaźnymi. Pojawił się zwyczaj oddawania dzieci na służbę do zamożnych rodzin. Tak też czyniono z dziećmi w domu Salawów. Aniela nie bała się pracy fizycznej. Od dwunastego roku życia pomagała w gospodarstwie, jednak była osobą chorowitą, niedożywioną i słabą fizycznie⁷⁸, dlatego też postanowiła nauczyć się haftować i robić koronki, a za-

⁷⁷ K. Panuś, *Bł. Aniela Salawa*, WAM, Kraków 2006.

⁷⁸ Pamiętnik Anny Solak, siostry Anieli Salawy, ujęty w dwóch częściach (cz. 1).

robione w ten sposób pieniądze oddawała rodzicom. Zdawała sobie jednak sprawę, że jest dla rodziny ciężarem, i wiedziała, że będzie musiała opuścić dom rodzinny. Ojciec głęboko wierzył, że wyjdzie ona za mąż, jednak Aniela nie brała takiej możliwości pod uwagę. Gdy miała 16 lat, zaproponowano jej małżeństwo, ale stanowczo odmówiła, co ucieszyło jej siostry, które uważały, że ze względu na przepuklinę i słabą odporność nie powinna brać ślubu.

To na ich zaproszenie Aniela przybyła do Krakowa, gdzie Teresa i Eleonora pracowały jako służące. One to znalazły jej pierwszą pracę przy ul. Dekerta w Podgórzu, gdzie była służącą. W tej to dzielnicy poznała oo. redemptorystów, z którymi się zaprzyjaźniła. Starła się często bywać na Mszy św. i dekorować świątynię kwiatami, a ołtarze ręcznie haftowanymi obrusami. Za wszystko płaciła z zarobionych pieniędzy, które sprawiły także, że w Krakowie poczuła się wolna, beztroska. Z upływem dni coraz więcej ich wydawała na piękne

stroje i zabawę. Jej życie wewnętrzne sta-
wało się uboższe, schodziło na dalszy plan.
Pomimo wielokrotnych upomnień koleżan-
ek i siostry Teresy nie widziała w tym nic
złego. Przełomowym wydarzeniem w jej
życiu była śmierć jej ukochanej siostry, Te-
resy. Zmarła ona, mając zaledwie 25 lat⁷⁹.
Uświadomiło to Anieli, że życie jest kru-
che i szybko przemija, dlatego w każdej
sekundzie musi być gotowa na spotkanie
z Panem. Postanowiła zmienić się i bardziej
poświęcić Bogu. Bardzo często przystępo-
wała do komunii świętej i spowiedzi. Dzie-
ki spowiednikowi w wieku 18 lat złożyła
śluby czystości, nadal pozostając służącą.
Pracowała u kilku rodzin, jednak najdłu-
żej, bo 11 lat, u państwa Fischerów przy
ul. Senackiej 6. Pracując tam, bardzo czę-
sto chodziła do bazyliki Franciszkanów⁸⁰.
Z panią Fischer Aniela była zaprzyjaźnio-

⁷⁹ Metryka zgonu Teresy siostry Anieli Salawy, [w:] *Zbiór źródeł...*, s. 12-13; Relacja Zofii Kloc 1947-1948, [w:] *tamże*, s. 415.

⁸⁰ A. Pitlok, *Angela Salava Terziana Francescana*, Assisi 1983, s. 12-16.

na. Śmierć pani Fischer zbiegła się w czasie ze śmiercią jej mamy, Ewy, dlatego Aniela nie mogła uczestniczyć w jej pogrzebie, co sobie do końca życia wypominała⁸¹.

W 1900 r. wstąpiła do Stowarzyszenia św. Zyty, które opiekowało się służącymi. Prowadzili je ojcowie jezuici. Od 1903 r. codziennie przyjmowała komunię świętą. Pragnęła wstąpić do zakonu norbertanek, klarysek, dominikanek, urszulanek, szarytek lub karmelitanek, jednak jej słabe zdrowie i brak posagu były ku temu przeszkodą. Jej sercu bardzo bliska była duchowość franciszkańska, dlatego 15 maja 1912 r. rozpoczęła nowicjat Trzeciego Zakonu św. Franciszka, a 6 sierpnia 1913 r. złożyła przysięgę tercjarską⁸².

Po wybuchu I wojny światowej, w 1914 r., zaczęła opiekować się rannymi żołnierzami, którzy nazywali ją Świętą Panienką. Prosiła Boga, aby ich cierpienia

⁸¹ *Materiały do poznania życia Służebnicy Bożej Anieli Sallury*, zebrał J. Bar, 2 AFK, Kraków 1951 [mpsj, s. 65.

⁸² K. Panuś, *Bl. Aniela...*

zsyłał na jej barki. Tak też się stało, przez co coraz bardziej podupadała na zdrowiu. Za własne pieniądze kupowała żywność i rozdawała ją potrzebującym⁸³. Pomagała młodym dziewczętom, które chciały podjąć pracę w Krakowie. Za wzorem swojej mamy w niedzielne popołudnia gromadziła wokół siebie znajomych i czytała im książki katolickie, prowadząc rozmowy na tematy wiary i zachęcając do głębokiego życia duchowego. W 1916 r., na polecenie spowiednika, zaczęła prowadzić dziennik. Stan jej zdrowia bardzo się pogarszał, chorowała na gruźlicę, stwardnienie rozsiane, miała problemy z żołądkiem. Kilka lat przed chorobą Aniela Salawa dostąpiła wizji czyścica. Wizja ta pogłębiła jej współczucie dla dusz czyścicowych⁸⁴.

Nie miała już siły pracować, dlatego wynajęła małą suterенę przy ul. Radziwił-

⁸³ *Angelaе Salawa, Positio super causae introductione*, AFK, Roma 1976, s. 7.

⁸⁴ <http://www.fzs.info.pl/syIwetki/aniela.html> (dostęp: 9.06.2016); por. *Dziennik z Poniedziałek* [23 grudnia 1918], s. 47.

łowskiej 20, gdzie spędziła cztery ostatnie lata swojego życia⁸⁵. Pomoc niosły jej siostry ze Stowarzyszenia św. Zyty, które się nią opiekowały i oddawały część oszczędności. Pomimo iż bardzo cierpiała, nie pokazywała tego i ze spokojem znosiła ból, co bardzo dziwiło odwiedzających ją ludzi. Z uśmiechem na ustach wyliczała nękające ją choroby. Na początku 1922 r. jej stan zdrowia gwałtownie się pogorszył. Trafiała do szpitala przy ul. Mikołajskiej 30, gdzie zmarła 12 marca w opinii świętości. Była pogodzona z koniecznością odejścia. Bliscy, którzy zobaczyli ją tuż przed śmiercią, zgodnie podają, że otworzyła na chwilę oczy, które przepełnione były blaskiem. Wydawało się, że kogoś widzi. Jej pogrzeb odbył się 15 marca na cmentarzu Rakowickim. Wzięli w nim udział franciszkanie, asystowali jezuita i redemptoryści. Powiewały sztandary tercjarski, św. Zyty i Sodalicji Mariańskiej. Koleżanki bardzo często modliły się przy jej grobie, prosząc o pomoc i wstawiennictwo.

⁸⁵ *Materiały...*, s. 45.

Wkrótce za jej przyczyną zaczęto doznawać łask od Boga, a wieść o tym szybko rozchodziła się po Polsce. Wszystko to skrupulatnie odnotowywali franciszkanie. Jej kult tak się rozszerzył, że w 1949 r. dokonano ekshumacji zwłok i przeniesiono je do kościoła Franciszkanów oraz rozpoczęto przewód beatyfikacyjny sieprawianki. Została wyniesiona do godności błogosławionych 13 sierpnia 1991 r. na krakowskim Rynku przez Jana Pawła II. Kościół katolicki w Polsce wspomina bł. Aniełę w dzień jej narodzin (9 września). W ikonografii bł. Aniełę przedstawia się w pomieszczeniu kuchennym. Jej atrybutem jest także szczotka do zamiatania. Jest patronką Franciszkańskiego Zakonu Świeckich⁸⁶, służących i osób nieuleczalnie chorych.

Alicja Kowalczyk

⁸⁶ *Franciszkański Zakon Świeckich. Podręcznik dla przełożonych, asystentów i franciszkanów świeckich*, red. J. Wojas, A. Pańczak, Kraków - Warszawa 2000, s. 47; Z. Gogoła, *Kazania wybrane*, t. 2, Kraków 1999, s. 108-110.

Kalendarium

9 IX 1881 r. - w Sieprawiu przychodzi na świat Aniela Salawa

13 IX 1881 r. - chrzest w kościele pw. św. Michała Archanioła w Sieprawiu

1888-1890 - ukończenie szkoły elementarnej w Sieprawiu

1893 r. - pierwsza komunia święta

1897 r. - wyjazd do pracy do Krakowa

1899 r. - umiera Teresa, siostra Anieli;

Aniela składa prywatne śluby czystości

27 IV 1900 r. - wstąpienie do Stowarzyszenia Sług Katolickich św. Zyty

1905 r. - rozpoczęcie pracy w domu dra Fischera jako pokojówka

15 V 1912 r. - początek nowicjatu we Franciszkańskim Zakonie Świeckich

6 VIII 1913 r. - złożenie profesji wieczystej w III Zakonie św. Franciszka na ręce

o. Izydora Olbrychta w kongregacji przy kościele św. Franciszka w Krakowie; Aniela przyjmuje imię Teresa

1914-1918 - I wojna światowa - pomoc żołnierzom i ubogim

1916 r. - zwolnienie ze służby przez dra Fischera; początek pisania dziennika

1917 r. - ciężka choroba i pobyt w szpitalu

1918 r. - wynajęcie mieszkania przy ul. Radziwiłłowskiej 20

1920 r. - pielgrzymka do sanktuarium w Częstochowie; jesienią Aniela doznaje niedowładu nóg

1922 r. - śmierć; Aniela zostaje pochowana na cmentarzu Rakowickim w Krakowie

1932 r. - wydanie pierwszego życiorysu Anieli Salawy

1949 r. - złożenie ciała Anieli w kaplicy Męki Pańskiej w bazylice Franciszkanów w Krakowie

23 X 1987 r. - ogłoszenie w Rzymie dekretu stwierdzającego heroiczną cnót Anieli Salawy

13 VIII 1991 r. - papież Jan Paweł II dokonuje beatyfikacji Anieli Salawy w Krakowie

11 X 1992 r. - ogłoszenie bł. Anieli Salawy patronką Franciszkańskiego Zakonu Świeckich w Polsce

9 IX 2004 r. - podniesienie kościoła w Sieprawiu do rangi sanktuarium bł. Anieli Salawy